

למשקיעים זרים ניתנו באקשיזים בצורת הקלות־אם על

כסף שהם לא השקיעו

למיפלט העבודה הועברו מיליונים עבור קומיסיונים שלא היו

ולא נבראו

ושר־האוצר פינחס ספיר מימן עסקות אלה מכספי האוצר בעזרת

הכנסת, שהניחה לרמות את עצמה

הודעת הסירוב ניתנה זמן קצר לפני תום דצמבר 1970. המועד האחרון, לפי החוק הגרמני, שבו צריך היה לבצע את השלב הראשון של ההלוואה כדי שתזכה בהקלות־המס.

מיכאל צור ובעלייהמניות עמדו לפני אפשרות של חיסול החברה והעסקה כזו לה. היה עליו לגייס הלוואות עבור הקבוצה הגרמנית בכל מחיר. הוא התקשר עם ידידו הטוב ד"ר טיבור לונגבוים.

נעשה הסדר שדפיו הפקודה "הי חברה לישראל" 8 מיליון דולר אצל רוזנבוים, שהיוותה אותם לקבוצה הגרמנית, שהיוותה אותם חזרה ל"חברה לישראל". זו היתה העיסה קה הסיכובית הראשונה, שנעשתה בחיפזון כדי לעמוד בלוח־הזמנים.

במהלך שנת 1971 שקד מיכאל צור על פיתרון יסודי של ההלוואות, כדי לגייס את יתרת ההלוואות הדרושה וכדי לעשות הסדרים שלא ייחשפו לפני שילטונות מערב־גרמניה. מפני השילטונות הישראלים לא חשש צור. על הדרך שבה

שאלה היחידה שנשאלה עדיין פתוחה. לאחר הדין־חשבון של מבר קר המדינה בפרשת החברה לישראל, היא: מה היה מקור הכספים שהשקיעה הקבוצה הגרמנית בחברה.

מבקר־המדינה טוען כי הגופים הישראליים, שהלוו את הכספים לקבוצה הישראלית לצורך השקעתם בחברה לישראל, טענו כי מקורם של הכספים בחו"ל ולא בישראל. גם בית־הדין הפטט עליון, בפסק־דינו בעירעורו של מיכאל צור על הרשימתו קבע כי לא הוכח שמקור הכספים היה בישראל.

שאלה זו של מקור הכספים לא נחקרה מעולם על־ידי המשטרה או גורם אחר כלשהו, אפילו עורך־הדין ארנולד שפאר, בחקירה שערך עבור מבקר־המדינה, הגיע למסקנה חד־משמעית כי מקורות הכספים היו בישראל. מסקנה זו לא פורסמה על־ידי מבקר־המדינה, המעלים גם את תומרי החקירה של עורך־הדין שפאר. למבקר־המדינה הוסבר, כי פירסום החומר יכול לגרום לשואה בקנה־מידה ענקי.

הבריון והשודדים

מבוצעות ההלוואות דיווח לחברי מועצת המנהלים בצורה גלויה, המופיעה אף בפרוטוקולים רישומים.

הלוואה

עצמית

הלוואה של רוזנבוים, שמקורה היה הפקדה של החברה לישראל, הוחלפה בהלוואה של חברת־בת של בנק לאומי בשם לוכסאיינווסט, בסך 8 מיליון דולר, מיום 16.12.71.

6 מיליון דולר באו מהפקדה של "החברה לישראל" בחברת "צים", שהיתה כבעלת "החברה לישראלי". "צים", היוותה את הכסף ל"לוקסאיינווסט" 2 מיליון דולר נוספים היו הפקדה ישירה של "החברה לישראל" ב"לוקסאיינווסט", שהעבירה את הכסף לבנק של רוזנבוים, שהיוותה חזרה ל"חברה לישראל" דרך הקבוצה הישראלית.

עד כאן הלוואות קבוצת בל"ל. הלוואה סיבובית גדולה אחרת באה באמצעות חברת רה בשם קומטרפון, הרשומה בוואדוץ, שהעבירה 5.5 מיליון דולר כחלקה בסיבובים.

מקור מרבית הכסף הוא העמדות שגבן צור והקבוצה הגרמנית, ויחידו אותן חזרה ל"חברה לישראלי".

קבוצה שלישית של הלוואות, בסך 20.5 מיליון דולר באה מחברה בשם אוסלוט הרשומה בוואדוץ והשייכת לקבוצה בנק הפועלים. הלוואות אלה ניתנו לפי הסכמים שנעשו מיום 27.12.71 ועד 21.7.72. כיצד גוייסו סכומים אלה?

hpa-31/12. Telaviv 11/12/1970
el mar izur via zimet paris
meet benzion kahana israel corporation

divacht1. hasar sapir al hitkadmot haiska hagermanit.

hasar mavakesh timsor lecha she 70 hamilior mukpaim avurenu.

hu sholeach lecha bracha al hahat'hala meachet shetashli'v behatzlacha et haiska.

na'at shalom kahana
na'at'ek: hasar p. sapir

ההוכחה לקנוניה הכלכלית הגדולה בחולדות המדינה

קיעים, החוזרים שאיפשרו השקעה של יותר ממחצית הסכום על חשבון מס־ההכנסה הגרמני.

באוגוסט 1970 נחתם הסכם בין החברה לישראל לקבוצה הגרמנית, שלפיו היא תשקיע 15 מיליון דולר בהון־המניות, וכן תתן הלוואה של 34 מיליון דולר. החברה לישראל לא היתה זקוקה כלל להלוואות, אולם הן היו הסוכריה שהפכו את ההשקעה במניות כדאית מבחינת הקלות מס־ההכנסה בגרמניה. ללא ההלוואות לא היה כדאי לגרמנים להשקיע במניות.

תחילה היתה הכוונה לגייס את הלוואות בגרמניה מבנקים, אולם הללו היתנו את מתן הכסף בערבות של ממשלת גרמניה נגד סיכונים פוליטיים. החל משאי ומתן ממושך עם ממשלת מערב־גרמניה, שבסיומו היא סירבה לתת את הערבות.

ממקורות שמחוץ למדינה * שלוש השנים עמדו להסתים ביוני 1972.

באמצע שנת 1970 הגיע גיוס הכסף למבוי סתום. החברה גייסה רק 16 מיליון דולר, ולא יכלה להשקיעם כי לא היה ביטחון שתוכל לגייס את ההון המינימלי. מיכאל צור מונה כמנכ"ל החברה כדי להצילה ולגייס את הכסף.

צור נפגש עם דויד גולן, מי שהיה מנכ"ל הבנק לסחר חוץ, שקישרו עם קבוצה יהודית־גרמנית שהציעה לגייס את ההון הדרוש, תוך ניצול הקלות בחוקי מס־ההכנסה הגרמניים. החוק הגרמני אי־ש, למי שמשקיע בתנאי הון מניות ו־הלוואות שמקורו שלא בארץ שבה משר

* אחד משלושה הח"כים שהצביעו נגד החוק היה אורי אבנרי.

ראשית, אם יוכח שמקור הכספים הוא בישראל, הרי כל ההטבות שניתנו לחברה לישראל היו בלתי־חוקיות, ויש להחיל את החברה ולגבות את כל ההטבות חזרה. שנית, יש להעמיד לדיון את כל אלה מי ראשית שידעו מה מקור הכסף, וברור כי הבנקאים שאייגנו את העסקה הסיבובית ידעו גם הם מהו מקורו, והם שותפים בקנוניה להונאת מדינת ישראל וגרמניה המערבית גס־יחד. המדובר באישים בכירי רים העומדים בראש מערכת הכלכלה בי ארץ, ונקל להבין מה יכולה להיות התוצאה של סידרת מישפטים שתיערך להם.

זהו מתפרסמת לראשונה החזרה כחה הניצחת, כי מקור הכספים היה באוצר שר מדינת־ישראל וכי הם ניתנו עדידי שר האוצר פינחס ספיר לבנקים ישראלים, שהעבירם כאמצעות חברות ואדויות וזוכי סמבורניות לקבוצה הגרמנית, תוך גביית עמדה של 2.1 מיליון דולר, שהועברה חזרה כדרכים עקלקלות לצורך מימון מיפגת העבודה. (אירגון העמלות והעברתן למיפגת דנת העבודה תוארו ברשימה הי ראשונה, שנתפרסמה בשבועון שי עבר.)

הסיבוב

הראשון

ה"חברה לישראל" הוקמה באוגוסט 1968, ובמאי 1969 אישרה הכנסת הצעת חוק מיוחדת שנקרא חוק־החברה לישראל, אשר העניק לחברה פטור מלא מכל מס ל־30 שנה בתנאי שתגייס, תוך שלוש שנים, הון מניות נפרע של 30 מיליון דולר ושלפחות 80% ממנו יבואו